

hver eneste dag vil besværliggøre dagligdagen for mere end 300.000 erhvervsdrivende i Danmark.

Det er et tungt ansvar at påtage sig specielt i den økonomiske situation, vi befinder os i i øjeblikket, hvor det eneste middel, vi har til fremgang, netop er vort erhvervsliv.

Grosserer-Societetet udsendte i begyndelsen af marts følgende:

»Mandag den 26. februar 1979 blev for danske erhvervsvirksomheder mere end en almindelig, harmløs fastelavnsmandag. Det blev dagen, hvor de grove politiske løjer tog fart.

Efter at virksomhederne i et halvt år har måttet indordne sig under den prisstoplov, hvormed SV-regeringen startede sin gerning, har de set frem til og forberedt det øjeblik, hvor de lovligt i deres priser kunne indkalkulere 6 måneders voksende omkostninger. I tillid til lovens ordlyd har en række virksomheder udarbejdet nye prislister, der giver dem økonomisk mulighed for at overleve.

Hvorefter regeringen i sin visdom finder ud af, at prisstoppet må forlænges i godt halvanden måned. Og virksomhedernes arbejde har været spildt, fordi regeringens glaskugler ikke for et halvt år siden kunne afsløre, at vi i den sidste halvdel af februar 1979 ville befinde os i den senere fase af en overenskomstsituation.

Derfor må virksomhederne endnu nogen tid leve med udækkede meromkostninger til opvarmning, transport og meget andet. Og derfor må de fortsat se deres egenkapital udhulet, da prisstoploven som sine forgængere – på trods af al rimelighed – hviler på kostprincippet. Men tror de, at deres trængsler er ude efter fastetidens udløb, risikerer de endnu mere dødbringende overraskelser efter påske.

LO-formanden Thomas Nielsen har således krævet, at »prisstoploven forlænges i mindst et halvt år«, og det næste kan ifølge LO-bladet Aktuelt blive »en mere permanent forlængelse«. På stribe har magtfulde formænd for lønmodtagerorganisationer vendt sig mod »prisekspllosioner« efter den 15. april.

Dette følelsesladede udtryk har begribeligtvis til formål at forstærke modsætningsforhold. Trods ledighedens omfang vender man

det blinde øje til den kendsgerning, at stadigt forlængede prisstopindgreb nødvendigvis må føre til et stigende antal virksomhedslukninger i takt med, at de omkostningsforøgelser, som loven ikke tillader indregnet i priskalkulationerne, forvandler beskedne bruttoavancer til driftsunderskud.

Mediernes dækning af prisstoplovens forlængelse viser den helt virkelighedsfjerne proportionsforvriddning, der kendetegner store dele af den offentlige debat. I detaljer dvæles ved de vanskeligheder, det giver for offentlige forsyningsvirksomheder, for hovedstadens trafikelskab og for post- og telegrafvæsenet, at forberedte takstforhøjelser må udskydes.

En afgørende forskel er upåagtet: Offentlige selskaber kan senere tvangsudskrive underskudsdekningen hos skatteyderne. Den konkurrenceudsatte virksomhed har kun én mulighed, når lovgivningen har ødelagt forretningen – at dreje nøglen om og lukke.«

Fra Readers Digest:

»Den romerske kejser Diocletian anvendte dødsstraf i et mislykket forsøg på at gennemføre priskontrol i år 301 e.Kr. Tusinder døde, og økonomien var lige ved at køre i sæk.

Manglerne ved løn- og priskontrol er velkendte. En sådan kontrol:

Skaber vareknaphed. Mange firmaer enten kan eller vil ikke producere til de kunstigt fastsatte priser.

Medfører kvalitetsforringelse. Hvad der tidligere var »standardudstyr« til et produkt, bliver kostbart ekstraudstyr.

Kræver et stort og kostbart bureaukrati til at administrere bestemmelserne. Selv om kontrolforanstaltningerne skaber en illusion af at være effektive, holder de kun lønninger og priser nede midlertidigt, hvorimod inflationspresset vedbliver at vokse. Så snart kontrolforanstaltningerne ophæves, skynder markedet sig at finde sit naturlige leje, og resultatet er som regel en mere udtalt og skadelig inflation.

Men hvorfor vender mange landes regeringer så tilbage til løn- og priskontrol, ofte med støtte i befolkningen? »Kravet om kontrol«, hævder Milton Friedman, »er hverken baseret på erfaring eller analyse, men udelukkende på et »for Guds skyld, lad os gøre noget«-syndrom.«